

Våra synpunkter på planprogrammet Åkers Runö, KS 2020/0040.

Vi välkomnar planprogrammet för Åkers Runö och dess läge nära kollektivtrafiken. Den överenskommelse som gäller i Sverigeförhandlingen, att bostäder ska tillskapas inom ett område om 1 km från kollektivtrafik, ger utrymme för framtida hållbara boenden i Österåker kommun.

Vi har sammanställt följande synpunkter för de olika målområdena i planprogrammet:

Målområde 1. *Åkers Runö är en attraktiv funktionsblandad stadsdel med god arkitektur och inbjudande mötesplatser.*

- En god arkitektur som lyfts fram hoppas vi innebär även hållbar arkitektur. Att byggnaderna inte bara visar en vacker gestaltning utan även har en hållbar standard när det gäller materialval med cirkulation/återvinningskrav.
- Vi ser ju gärna att solceller installeras på taken men en balans med gröna tak ska råda.

Målområde 2. *Åkers Runö är en sammanhängande stadsdel med tydliga och trygga kopplingar till omkringliggande områden.*

- En stadsdel som erbjuder att det endast ska ta 15 minuter att med cykel ta sig från hemmet till de viktigaste platserna; jobbet, skolan, mataffären, kultur, idrott och naturen är ett hållbart mål för ett framtida boende och livsmiljö.¹
- Vi välkomnar detta målområde som ligger väl i linje med Österåkers första miljömål, 1. *Ett Österåker med begränsad klimatpåverkan.* Önskvärt vore att man även satte upp mål för fossilfri mobilitet i kommande detaljplaner.

Målområde 3. *Åkers Runö är en stadsdel som skapar förutsättningar för ett hållbart resande.*

- Mobilitetshus – med bilparkering gärna under mark och med ladd-stolpar. Parkering för cykel måste ta hänsyn till dagens utrymmeskrävande användande av cykel vagnar/kärror. Det är en trend som kommit för att stanna och är en del av framtidens hållbara transporter. Mobilitetshuset bör även ha utrymme för bilpooler.
- Vi välkomnar detta målområde som ligger väl i linje med Österåkers första miljömål, 1. *Ett Österåker med begränsad klimatpåverkan.* Önskvärt vore om man även satta upp mål för fossilfri mobilitet i kommande detaljplaner.
- Enligt regionens klimatfärdplan 2019 ska länets transportsektor till 2030 ha minskat sina utsläpp med 70 procent jämfört med år 2010. Vi hoppas att kommande detaljplaner för planområdet tar avstamp i detta.

---

¹ [15-minutersstaden - Sweco Sverige](#)

Målområde 4. Åkers Runö utvecklar och förvaltar områdets ekosystemtjänster samt höga natur- och kulturvärden.

- Vi ser i värderosen att grönstrukturer för ekosystemtjänster inte ökar för området (sid 79 i planprogrammet). Vi anser att möjligheten finns att förbättra detta trots att dagens befintliga grönområden försvinner och till stor del blir hårdgjorda. Det finns så många olika moderna metoder som gröna tak och terrasser, flyttbara rabatter och gröna väggar. Vi tänker på lösningar som presenterats i det Vinnova finansierade projektet *BiodiverCity*² ett projekt med nya innovativa och gröna lösningar i stadsrummet.
- Dammar och vattendrag inom planområdet bör hållas fiskfria. Grodyngel och larver av trollsländor, pollinatörer som blomflugor, och andra insekter missgynnas om fiskar finns i vattnet.
- Då grönområden anläggs bör arter som trivs och hör hemma i vår lokala växtzon planteras.

Målområde 5. Åkers Runö har god tillgång till grönområden, rekreation och idrottsmöjligheter.

- Vi förespråkar vilda grönområden framför gräsytor med monokultur.
- Grönområdena kan vara en viktig plats för närliggande förskolor/skolor för lärandet om ekologiska samband och natur generellt. Vi önskar att det syftet finns med i planeringen.
- All belysning generellt stör nattflygande djur och den ekosystemtjänsten som vill uppnås i målområde 4 riskerar att försvagas. Ljusköretningar från trygghetsbelysning bör generellt minimeras. Gult sken är att föredra och lampor kan förses med kåpor. Kanske rörelse-känsliga lampor kan vara ett alternativ. Den effektbelysning som nämns för att belysa konst i parkerna bör minimeras, eller helt uteslutas.
- Vi ser gärna att man beaktar *Green Cities* 3-30-300 regeln³. Regeln har tagits fram för att veta hur mycket växter en stad behöver.
  - *3 träd.* Alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, skola och arbetsplats.
  - *30 procent.* Varje stads kvarter ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad. Måttet krontäckningsgrad talar om hur stor del av en yta som skuggas av trädkronor.
  - *300 meter.* Alla invånare ska ha max 300 meter till ett grönområde.

Koppling till kommunens Miljö- och klimatprogram 2030 saknas.

Vi saknar explicit anknytning i planprogrammet till kommunens fem miljömål, vilket vi tycker ska automatiskt vara del av alla planer. När vi jämför planen med de målen ser vi följande:

1. Ett Österåker med begränsad klimatpåverkan. Mer bostäder betyder ofrånkomligen mer utsläpp. De här bostäderna kommer att ligga nära kollektivtrafiken vilket är bra, men ju tätare och högre det byggs desto mindre påverkan. Andelen flerfamiljshus ska vara hög.

---

² [BiodiverCity](#)

³ [Fakta om 3-30-300 | Green Cities \(thegreencities.eu\)](#)

2. Ett Österåker med ett rikt växt- och djurliv. Mer bostäder betyder mindre vild natur. Det är viktigt att parkerna verkligen har stora delar med vild lokal vegetation, att gräsytor och vattnet tillåts utveckla den maximala möjliga mångfalden, och speciellt att den nuvarande artrikedomen av vattenfåglar bevaras.

3. Ett Österåker med god bebyggd miljö. Upphandling/avtalen med exploatörerna måste se till att allt byggmaterial är hållbart och energisnålt. Tillse i upphandlingar att recirkulering av material är ett krav. En god bebyggd miljö ger god hälsa avseende fysisk, psykisk och social hälsa till de boende.

4. Ett Österåker med rent vatten. Programmen verkar innehålla åtgärder som förhindrar att förgiftade ytvatten kommer in i de vattensamlingar som ska garantera ett rikt växt- och djurliv.

5. Ett Österåker med cirkulär ekonomi. Vi saknar åtgärder mot detta mål i planprogrammets målområden. Vi vill gärna driva på att kommuner och fastighetsägare inrättar lokaler för t.ex. fixotek, återbruk och delning.

Vi ser framemot kommande detaljplaner med förhoppning att våra synpunkter har beaktats. Vi anser att det är viktigt att kommunen inte bara har ett lokalt tänk, avseende miljö- och klimatåtgärder, utan ett globalt tänk i planeringen då alla kommuner måste bidra till planetens välbefinnande och framtida generationers chans till ett gott liv.

Maria Olausson, Philip Shaw, Peter Olsson, Christoffer Hallgren för
Naturskyddsföreningen i Österåker

Åkersberga
2023-05-03